

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 639. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm14140/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

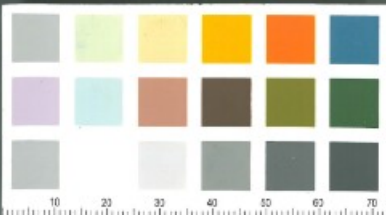
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Spillet vundet. Saa sørgeligt et Endeligt fik den tydske Fornuft i Skoggen af Sandhed, fordi den stolt vilde overskyde sig selv og beherske Verden; Skoggen af Mennesket og Christendommen fandt den i sig selv, men ligesom den i Sandseverdenen tog Begemet for Skygge, og ophævede derved sig selv, saaledes tog den i sig selv Skyggen for Begemet, sig selv for den levende Sandhed, og blev derved, hvor den var sig det bevidst, gudsbespottelig, og i al Fald afgudisk; thi den forgubede sig selv, enten i sig selv, eller i en tom Kluseen = Form, som den tilgævede Sandheds Navn, og det løber i Grunden ud paa Eet og det Samme, paa noget Idealt som ei skal være Billede af en Realitet, paa en Muelighed der forekommer og overgaaer sin Virkelighed, Fort paa en Selv = Modsigelse, saa sin og dog saa grov som mueligt.

Her staaer vi da atter ved det Tydskehedens Grundtræk, der er ligesaa kjendeligt i Folkeblandingen og Stats = Forsætningen, som i Videnskabeligheden og Systemerne: en Fornuft, der dunkelt kommer en aandig Tilstand og Bestemmelse i Hu, og vil, af alle Livets Kræfter, skabe sig et aandigt Legeme som, hvad den selv er, en Form, og indbilder sig deri at kunne udtrykke det sande Menneske = Begreb. Hinn Huskommelse, der ligger i Blodet, og skal blive i Hjertet, og styrke Samvittigheden, er seget til Hovedet som en selvaadig practisk Fornuft, der

vil realisere sin Idee; det Folk der var skabt til, ingen Stat at danne, men at styrke paa alle, og ved at arbejde i Historiens og Christendommens Land, være Jordens Salt, har vel neppe prøvet paa at blive sammen, men dog i Tydskland stræbt at gjøre sit Mester = Stykke ved at blive Hovedet for et mageløst Folk. Om Goether er Høi = Tydskerne's rette Navn, og om Romerne hørde oprindelig til samme Folkesæd, som dets legemlige Side, kan her være ligegyldigt. Skjøndt det neppe er tvivlsomt; thi Nok er det at Tydskerne har villet oprette det Romerske Rige, men fra en høiere Synspunkt, meest som et aandigt, og altsaa i deres Hine helligt, Rige, Fremgangsmaaden kan man neppe forestille sig under et klarere Billede, end som en fuldslobig Hjerne, der med magnetisk Kraft drager allehaande Lemmer, men af forskjellige Legemer til sig, for deraf at danne sig et Legeme efter Behov, hvoraf Følgen ganske naturlig er blevet en Blod = Blanding, der ganske rigtig meddelede alle Lemmerne Hoved = Kraften, men ogsaa Lyften at have sit Hoved for sig selv, og det Kred = Løb Blodet tog, frembragde lutter Kredse, den ene i den anden, som alle vilde forene og udvikle Alt. At dette eventyrlige Billede er skabt af Tydskerne selv i deres Historie, kan enhver overbevise sig om ved at studere den, og man indseer let, at disse Folk maatte staae i et underligt Forhold til Historien; Grund = Tydskerne

vilde egentlig kun ansee den for en Form, hvori-
 gjenneff de udviklede hvad de vare, for Kløge
 vare de imidlertid til at foragte Erfaringen, men
 tillige for selvkløge til at lade sig af den over-
 tynde om det Forsængelige i deres Attraa, for
 stolte til at bære sig under Historiens Raad og
 oppbejle Timen; de andre Stammer vare deels
 mere, deels endnu mindre historiske, nogle vilde
 følge Naturen ene, andre forbinde Natur og Hi-
 storie, men alle følge deres Natur i Histo-
 rien, og da det var Naturen der havde samlet,
 ikke Historien der havde alet, dem til Folk af
 eet Tungemaal, saa er det klart, at haade
 Historie og Tungemaal maatte hos dem tabe sig
 i en Dunkelhed, hvoraf de syndes udsprungne
 som en Natur-Begivenhed. Hvilket Lys
 der, fra denne jævne historiske Standpunkt, op-
 gaar over Lydsklands Bivenskelighed, og især
 over Lydskernes umanerlige Gang til, ivertimod
 alle poetiske og historiske Folk, at forklare Sprog
 og Staters Dpfoms, i Lighed med hvad hos dem
 er skeet, det ser man vel, og hvor galt det er,
 lærer man dog vel snart at indsee, men i al Gald
 tillader Rummet endnu kun Bink om, hvorledes
 dette forklarer Fichtes underlige Forhold til Hi-
 storien, med samt hans Drøm om Normal-
 Folket, der vist nok har sin Rigtighed, naar
 man søger Normal-Folket, hvor det er: i det
 prophetiske Ord, ikke i den høitidske Hjerne.

Grundtv. Værkene. København. 1850. S. 641.

